

Mester Gert Westphaler
eller
Den meget talende
Barbeer.

Comoedie i een Act.

Hoved-Personerne
i Comoedien.

Mester Gert Westphaler
Henrik
Pernille
Leonard
Leonora
Gilbert

*Scenen forestiller en gade på Holbergs tid.
Når tæppet går op, står Henrik på scenen.
Pernille kommer ind.*

Henrik

Godmorgen, lille pige. Jeg så, du kom ud fra apoteket. Har man også piger dér?

Pernille

Jeg er ingen pige, jeg er en apotekerkrukke!

Henrik (*leende*)

Så er du sandelig en sød lille apotekerkrukke. Jeg skulle netop ind at handle for min herre – du véd nok, hr. Leonard – brændevinsbrænderen.

Pernille

Så har du vel en recept med?

Henrik

Ja, men recepten hedder Leonora, apotekerens datter.

Pernille

Så din herre er forlobt i vor jomfru – så er det trist for ham, at hun allerede er lovet bort til byens barber – mester Gert Westphaler.

Henrik

Men vil jomfruen virkelig ha' ham?

Pernille

Hendes far – hr. Gilbert - har givet mester Gert sit ord derpå. – Men for resten er han meget utilfreds med, at mester Gert endnu ikke har talt til jomfruen selv derom. (*ler*) jeg tror såmænd ikke, han kan tage sig sammen til at tale med hende.

Henrik

Han er da ellers en ganske dristig fyr – men hun vil måske slet ikke høre på ham?

Pernille

Ok jo. Hun er såmænd fornøjet med sin faders vilje men ser du, hvert menneske har sin fejl, og mester Gerts fejl er den, at han keder alle mennesker ihjel med sin unødvendige snak. Han snakker hele tiden om tre ting – nemlig om en bisp i Jylland, om de tyske pfalsgrever og om en rejse, han har gjort fra Haderslev til Kiel.

Henrik

Min herre vil blive meget bedrøvet, når han hører, at jomfruen allerede er lovet bort. Men dér kommer min herre

Leonard (*ind*)

Henrik, hvem taler du med?

Henrik

Det er Pernille, apoteker Gilberts pige.

Leonard

Er det sandt, at Jeres jomfru allerede er forlovet?

Pernille

Ok ja. Hun har været forlovet i næsten et år med mester Gert Westphaler, og det er jeg ked af, for hun havde været bedre tjent med Jer !

Leonora (*ind*)

Se goddag, monsieur Leonard.

Leonard

Åh, jeg bliver så henrykt, når jeg ser Eder, hjerte jomfru. Men jeg må gå – kom Henrik!

(*Leonard og Henrik ud*)

Leonora

Hvad skulle det dog betyde, Pernille?

Pernille

Det betyder såmænd: Gid mester Gert var på Bloksbjerg. Ser I da ikke, at han er forelsket i jer? – Han er også meget pænere end mester Gert, der altid snakker statssager.

Leonora

Men Pernille dog – hvor understår du dig i at tale sådan om min kæreste. Den snakkesyge skal nok fortage sig. – Og hvor tør monsieur Leonard komme med sådan snak. (*sukker dybt*)

Pernille

Hvorfor sukker I, jomfru?

Leonora

Jeg sukkede skam ikke (*græder stille*)

Gilbert (*ind*)

Hvad – står I to herude – gå hellere ind og få bestilt noget.

(*Leonora og Pernille ud*)

Gilbert

Jeg tror, min datter græd. Det er også en kedelig historie med den frier, at han stadig ikke taler med hende selv om partiet. – Men jeg har så meget at tænke på i dag. Her skal være visitats på mit apotek. Jamen der kommer mester Gert – så vil jeg gå ind på mit apotek for at modtage ham dér. (*ud*)

Gert (*ind*)

Oh, dér er apoteket – mine knæ ryster under mig, og blodet stiger op i mine kinder. Nu må jeg anstrenge mig for at holde mig til sagen, når jeg skal tale med min lille kæreste. Hendes far har allerede sagt mig, at jeg tør regne med hendes ja. Jeg burde være verdens lykkeligste mand, men gid den samtale var vel overstået.

Leonora (*ind*)

Jeg er Eders tjenerinde, mester Gert.

Gert

Eders skyldigste tjener, Mamselle. Jeg er bange for, jeg kommer til ulejlighed i dag, thi jeg hører, her holdes visitats.

Leonora

Ih bevares – det angår skam ikke mig. Jeg har god tid til at tale med Eder.

Gert

Jeg hørte da ellers så megen snakken i den store stue, at det godt kunne have været en hel tysk rigsdag.

Leonora

Hvad vil det sige – rigsdag?

Gert

Det er mig kært, at I spørger mig derom. Jo, se – en rigsdag kaldes sammen af 7 kurfyrster, hvoraf de 3 er gejstlige, og de 4 er verdslige. De gejstlige er ærkebisperne af Trier, Köln og Mainz.

Leonora

Er det virkelig?

Gert

Ja vist. Og af de 4 verdslige kurfyrster er Pfalsgreven den betydeligste, for det er ham, som udskriver alverden til skat. Det var også ham, der bestemte, at der skulle være hele 4 verdslige kurfyrster, medens der jo kun er 3 gejstlige. Paven var meget derimod og sagde: Deres kejserlige majestæt, hvorfor gøre så mange verdslige kurfyrster på én gang? – Men så blev Pfalsgreven vred og råbte: Deres pavelige excellence – sådan vil jeg nu ha' det!

Leonora

Monsieur – jeg har ikke tid at høre mere på Jer. I skal fremtidig være meget velkommen her i huset, men kom helst, når jeg ikke er hjemme! (*ud*)

Gert

Det var min tro rene ord for pengene. Jeg ser nok, at jeg gør mig forhadet i denne by ved al min snak. Jeg vil ikke mere lukke min mund op, thi disse folk er det ikke værd. Man bliver hadet for det, som man burde elskes og æres for. Jeg véd godt, at jeg snakker for meget, men den dag, jeg ikke er her mere, så vil byens godtfolk nok savne mig, for så er der ingen mere, som kan tale med om udenlandske sager. Hvis jeg boede i en anden by, kunne jeg tjene penge ved min tale – men hvad skal jeg nu stille op med jomfruen – jeg må tale med hendes far igen. Åh, det var heldigt, dér kommer han

Gilbert (*ind*)

Jeg må sige Jer det straks, mester Gert. Herefter kan I ikke have Jeres gang i mit hus!

Gert (*grædende*)

Ak, hr. Apoteker – jeg kan ej beskrive, hvor dette går mig til hjertet. Jeg er det ulykkeligste menneske. Jeg beder Jer have tålmodighed med mig endnu en gang.

Gilbert

Nuvel – så vil jeg da endnu en gang kalde min datter hid at tale med Jer om denne vigtige sag. (*ud*)

Gert

Nu må jeg passe på at holde mig til sagen.

Leonora (*ind*)

Min fader bød mig at tale med Eder på ny, mester Gert.

Gert

Ydmygeste tjener, min hjerte jomfru. Jeg beder tusinde gange om forladelse, at jeg fortørnede Eder sidst med min lange tale.

Leonora

Det er Eder alt forladt, min kære mester Gert.

Gert

Tør jeg virkelig tro, at I helt har tilgivet min forseelse.

Leonora

Ja, jeg har, mester Gert – af mit ganske hjerte.

Gert

Hvor gør I mig lykkelig med de ord. Vi, som har rejst udenlands, har tit den fejl, at vi vil fortælle, hvad vi har hørt og set på fremmede steder for at vise, at vi er ingen hjemmefødinge.

Leonora (*ironisk*)

Har I da rejst meget udenlands, mester Gert – dét har jeg min tro aldrig vidst.

Gert

Jo såmænd har jeg det. Jeg rejste engang fra Haderslev til Kiel. Den rejse glemmer jeg aldrig. I den første kro på vejen traf vi en fornem mand – han var meget velklædt med støbte sølvknapper i sin kjole og sorte fløjlsbukser - - -

Leonora (*forbitret*)

Så ti dog stille med den snak. Er det kun dér, I er kommen for at fortælle mig ?

Gert

Den fornemme mand talte venligt til os og indbød os til at drikke sammen. Vi takkede ham for den ære, og så drak vi sammen det ene krus efter det andet. Da vi var næsten halvdrukne, drak vi "dus" med hinanden – åh, jeg bliver hæs, jeg må hoste lidt.
(*Han hoster kraftigt og længe*)

Leonora

Nej, nu vil jeg ikke stå her og være til nar længere (*ud*)

Under den følgende monolog kommer først Pernille, så Henrik, senere Leonard og Leonora og til sidst Gilbert ind.

Gert (*hoster færdig og fortsætter nu uden ophør*)

Kromanden sad selv henne i en krog og smålo. Jeg spurgte ham, hvad han lo af, men han svarede ikke. Endelig, da vores ny dusbroder var gået, fik vi at vide, at det var bøddelen fra Slesvig. Men må jeg spørge: Kan man blamere os for det? Vi vidste jo ikke, hvem manden var. Og når man ret tænker efter, så er bøddelen – eller skarpretteren, som også kalder ham – jo selveste øvrighedens repræsentant. (Leonora og Leonard ud) Så det var altså en øvrighedsperson, vi havde siddet og krummet arm med og drukket dus med – Men hvor er hun blevet af? Er hun løbet sin vej fra mig?

Pernille (*frem til ham*)

Hun er stukket af. Hun er lige blevet viet til den unge hr Leonard, mens mester Gert var i Slesvig!

Gert (*forvirret*)

Hvad – er det sandt, hr. apoteker?

Gilbert

Ja. Jeg holdt mit løfte og lod Jer tale endnu en gang med min datter. Men da I ikke fremførte Jert ønske, har jeg nu givet hende til en god mand, som længe har båret kærlighed til hende.

Gert

Ak, jeg ulykkelige! Men hr apoteker, kan det da ikke gøres om?

Gilbert

Nej – hos mig kan I intet mere få – med mindre I vil ha' Pernille!

Pernille

Nej uha – jeg kan ikke lade mig nøje med snak alene.

Gert

Nu vil jeg ikke blive længere i denne by, men rejse andetsteds hen, hvor lærdom er mere anset.

(går langsomt over scenen og ud under replikken)

Gilbert

Lykke på rejsen - - kom, lad os gå ind.

TÆPPE